

Universitetsstyrelsens riktlinje för hantering av KTH:s anknutna stiftelser

Detta styrdokument har beslutats av universitetsstyrelsen den 14 oktober 2020 (diarienummer V-2020-0654). Styrdokumentet gäller från och med den 1 november 2020 och är senast ändrad den 1 november 2023 (diarienummer V-2023-0666). Styrdokumentet reglerar organisation och delegering av uppgifter när det gäller hanteringen av de stiftelser som förvaltas av KTH genom anknuten förvaltning. Ansvarig för översyn och frågor om styrdokumentet är avdelningen för forskningsstöd.

Anknuten förvaltning innebär att en juridisk person åtar sig att förvalta en stiftelse i enlighet med stiftelseförordnandet. De anknutna stiftelserna är juridiska personer och inte del av myndigheten. Det styrande regelverket som gäller förvaltning av stiftelserna är huvudsakligen stiftelselagen (1994:1220).

1 Uppgifter för universitetets ledning

1.1 Universitetsstyrelsen

I 2 kap. 2 § stiftelselagen finns följande bestämmelse rörande ansvar för en stiftelse:

2 § Om ett åtagande att förvalta stiftelsens egendom i enlighet med stiftelseförordnandet görs av en eller flera fysiska personer, föreligger egen förvaltning. Görs ett sådant åtagande av en juridisk person, föreligger anknuten förvaltning.

Den eller de fysiska personer som har åtagit sig att förvalta stiftelsens egendom i enlighet med stiftelseförordnandet bildar styrelse för stiftelsen. Vid ett sådant omhändertagande av egendom som avses i 1 kap. 2 § andra stycket får stiftelsen företrädas av någon som skall ingå i styrelsen.

Den juridiska person som har åtagit sig att förvalta stiftelsens egendom är förvaltare för stiftelsen. Om staten har gjort ett sådant åtagande, är det i stället den myndighet som har gjort åtagandet för statens räkning som är förvaltare.

Universitetsstyrelsen har enligt högskolelagen (1992:1434) inseende över universitetets alla angelägenheter och svarar för att dess uppgifter fullgörs. Universitetsstyrelsen är förvaltare och bär därmed det yttersta ansvaret för de KTH-anknutna stiftelserna.

1.1.1 Uppgifter

Av 2 kap. 3 § stiftelselagen framgår att förvaltarens (universitetsstyrelsens) viktigaste uppgift är att verka för uppfyllandet av stiftelsens ändamål genom att säkerställa att stiftelseförordnandet följs.

Av 2 kap. 4 § samma lag framgår att förvaltaren också ansvarar för att förmögenheten placeras på godtagbart sätt. Universitetsstyrelsen har beslutat om *riktlinje för placering av kapital i KTH:s anknutna stiftelser* (V-2022-0572) som närmare beskriver vad styrelsen anser är godtagbar placering.

Av 2 kap. 23 § samma lag framgår att förvaltaren företräder stiftelsen och tecknar dess namn och firma samt att när en stiftelse har registrerats i stiftelseregistret, får förvaltaren bemyndiga någon annan att företräda stiftelsen och teckna dess namn och firma. Av avsnitt 1.2 och avsnitt 1.3 nedan framgår att styrelsen, genom detta styrdokument, har bemyndigat rektor respektive universitetsdirektören att företräda stiftelsen och teckna dess namn och firma.

Universitetsstyrelsen undertecknar en sammanställning av KTH:s gemensamma värdepappersförvaltning och årsredovisningar för KTH:s särförvaltade stiftelser. Se vidare rektors uppgifter avsnitt 1.2.

Universitetsstyrelsen beslutar i frågor om ansökan om ändring av stiftelseförordnande (permutation) till Kammarkollegiet.

Universitetsstyrelsen beslutar i frågor om åtagande av förvaltning av en ny stiftelse.

1.2 Rektor

Universitetsstyrelsen bemyndigar rektor att företräda universitetets samtliga anknutna stiftelser och teckna deras namn och firma. Det innebär bland annat att rektor ingår avtal om förvaltning och administration av stiftelserna samt undertecknar dokument som avser stiftelserna, såsom skattedeklarationer och handlingar till Länsstyrelsen.

Av avsnitt 1.3. framgår att även universitetsdirektören ges motsvarande bemyndigande. Rektor ska därför besluta om hur uppgiftsfördelningen mellan rektor och universitetsdirektören ska se ut i frågor om att företräda stiftelserna och teckna deras namn och firma.

Universitetsstyrelsen delegerar till rektor att besluta

- om mottagare av stipendium i det fall stiftelseförordnandet anger att universitetsstyrelsen ska göra det (dock ej KTH:s stora pris för vilket styrelsen inte delegerar beslutanderätten). (Får vidaredelegeras.)
- om att skriva under årsredovisningar för de samförvaltade stiftelserna (se 2 kap. 7 § 4 stycket årsredovisningslagen (1995:1554), och
- om att utse ordförande för stipendierådet (se avsnitt 2.1.4).

1.3 Universitetsdirektör

Universitetsstyrelsen bemyndigar universitetsdirektören att företräda samtliga anknutna stiftelser och teckna deras namn och firma. Bemyndigandet gäller med de begränsningar som följer av rektors rätt att fördela arbetet, se avsnitt 1.2.

2 Organisation för den löpande förvaltningen

2.1 Förvaltningsnämnden

2.1.1 Sammansättning

För att på universitetsstyrelsens uppdrag utöva översyn av förvaltningen av de anknutna stiftelserna ska det finnas en förvaltningsnämnd som ska bestå av en ordförande och två andra ledamöter. Rektor ska vara ordförande. De två andra ledamöterna ska vara universitetsstyrelsens ordförande och universitetsdirektören.

2.1.2 Uppgifter

Förvaltningsnämnden ska besluta om löpande förvaltning av stiftelserna såsom:

- upphandling, val, byte och avveckling av kapitalförvaltare samt stiftelse- och redovisningstjänster,
- att ingå avtal om tagande av eller förnyelse av lån
- godkännande av förändringar i innehav för de anknutna stiftelser som inte är samförvaltade, och
- lägsta utdelningsnivå av stiftelsernas direktavkastning som ska delas ut i stipendier under verksamhetsåret (för att uppfylla skattelagstiftningens krav på utdelning).

Därutöver har förvaltningsnämnden följande uppgifter:

- uppföljning av att valda kapitalförvaltare fullgör avtal, och
- säkerställa årlig återrapportering till universitetsstyrelsen.

2.1.3 Arbetsformer

Förvaltningsnämnden ska hantera sina uppgifter vid möten. Förvaltningsnämnden ska mötas minst två gånger per år. Kallelse och handlingar ska på lämpligt sätt vara styrelsens ledamöter tillhanda innan respektive möte.

Stipendierådets ordförande ska kallas till nämnden när frågor som rör stipendierådet hanteras. Stipendierådets ordförande deltar inte i beslutsfattandet.

Nämndens möten ska protokollföras. Vid varje möte ska nämnden utse en justerare som jämte ordförande justerar mötesprotokollet.

2.1.3.1 Närvaro och yttranderätt vid möten

Förvaltningsnämnden beslutar om vilka personer som får närvara och yttra sig vid nämndens möten.

2.1.4 Stipendierådet

2.1.4.1 Sammansättning

För att säkerställa att stiftelsernas ändamål uppfylls och att stiftelseförordnandena följs på ett effektivt sätt ska det finnas ett stipendieråd som ska bestå av en ordförande, en vice ordförande och fem andra ledamöter.

Studenterna har rätt att vara representerade med tre ledamöter varav en bör vara doktorand, som utses i enlighet med 7 § studentkårsförordningen (2009:769).

Hur ledamöterna utses

Stipendierådets sammansättning ska vara jämställd och återspegla KTH:s bredd i områden och ämnestraditioner. Det ska finnas erfarenheter från verksamhetsledande positioner.

En ledamot per skola utses av skolchefen och en ledamot från verksamhetsstödet utses av universitetsdirektören.

Rektor utser ordförande. Vice ordförande utses bland rådets ledamöter och har de uppgifter som ordförande beslutar.

Ledamöternas utses för en mandatperiod om tre år. Stipendierådets ordförande får inneha ordförandeskapet högst två mandatperioder.

2.1.4.2 Uppgifter

Stipendierådet ska

- Följa upp att utdelning från stiftelserna sker enligt fullföljdskravet, om inget annat framgår av förordnandet,
- föreslå förändring av stiftelseförordnande (permutation) av en stiftelse till universitetsstyrelsen,
- fastställa arbetsordning/motsvarande för stipendiehantering utifrån stiftelseförordnandet, och
- utse stipendiekommitté vid behov för att nominera eller besluta om mottagare.

Beslut i stipendierådet fattas med enkel majoritet. Om det blir lika röstetal har ordföranden utslagsröst. Om inget annat anges är stipendierådet beslutsföret när minst hälften av ledamöterna är närvarande, däribland ordförande.

2.1.4.3 Uppgift för stipendierådets ordförande

Stipendierådets ordförande ska besluta om mottagare av stipendier om inget annat framgår av stiftelseförordnandet eller andra beslut.

2.2 Verksamhetsstöd

Vid avdelningen för forskningsstöd inom verksamhetsstödet finns stiftelsefunktionen som ansvarar för löpande administration av stiftelserna inklusive uppföljning av förvaltning av stiftelsernas kapital. Stiftelsefunktionen bereder återsrapportering av stiftelsernas verksamhet till universitetsstyrelsen, förvaltningsnämnden och stipendierådet.

Fastighetsavdelningen inom verksamhetsstödet ansvarar för frågor rörande löpande förvaltning av fastigheten i Stiftelsen professor Gunnar Wallquists donationsfond.